

دوره نهم - سال چهارم

شماره چاپ: ۱۶۰۴

تاریخ چاپ: ۱۳۹۴/۸/۱۹

شماره ثبت: ۶۲۱

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور»

۱. ماده (۱) تا (۱۰)

کد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۱-۱۴۵۶۸

آذرماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱
۱. شیوه تنظیم لایحه: «قانونگذاری تجمیعی» یا «قانونگذاری پراکنده».....	۲
۲. برخی نکات مهم.....	۴
۳. پیشنهادها.....	۵
۴. ارزیابی احکام لایحه تنظیم برخی احکام برنامه‌های توسعه کشور.....	۶
ماده (۱) — نحوه عمل دانشگاه‌ها، مراکز، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌ها، پارک‌های علم و فناوری در خصوص اعتبارات و.....	۶
ماده (۲) — نحوه پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دولتی.....	۱۱
ماده (۳) — نحوه عمل دانشگاه‌های کشور در مناطق آزاد تجاری صنعتی.....	۱۳
ماده (۴) — ایجاد صندوق‌های بازنشتی تعاونی و خصوصی.....	۱۵
ماده (۵) — بیمه‌نامه مسافرتی کلیه اتباع خارجی مقیم کشور.....	۱۷
ماده (۶) — اجازه به صندوق‌های بیمه اجتماعی جهت افتتاح حساب‌های انفرادی شخصی برای بیمه تکمیلی بازنشتی.....	۱۸
ماده (۷) — شمول کارکنان تحت پوشش صندوق‌های بازنشتی بعد از انتقال، اخراج، استعفا و... ..	۲۰
ماده (۸) — تشکیل شورای عالی سلامت، امنیت غذایی.....	۲۱
ماده (۹) — ممنوعیت عقد قرارداد در پرداخت مزاد بر تعرفه تعیین شده برای خدمات ذکر شده‌ای بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکت‌ها بیمه تجاری، سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی.....	۲۲
ماده (۱۰) — تکلیف شورای عالی بیمه سلامت به بازنگری ارزش نسبی و تعیین تعرفه خدمات سلامت قبل از تصویب بودجه سال بعد در هیئت وزیران).....	۲۳

اظهاری نظر کارشناسی درباره:

«لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور»

۱. ماده (۱) تا (۱۰)

مقدمه

در «لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور» که به شماره ثبت ۶۲۱ که در تاریخ ۱۳۹۴/۸/۵ اعلام وصول شده است، برخی از «احکام دائمی» قوانین برنامه توسعه پیشین (به‌ویژه قانون برنامه پنجم توسعه) در قالب یک لایحه جمع شده است. در این لایحه، مفادی از قوانین برنامه توسعه پیشین که طبق نظر کارشناسی دستگاه‌ها، ضرورت وجود آنها در قالب قانون دائمی تشخیص داده شده و یا به هر دلیل در قوانین متعدد برنامه توسعه تکرار شده‌اند، گردآوری و به مجلس تقدیم شده است. در مقدمه توجیهی لایحه مزبور تصریح شده است که هدف اصلی ارائه این لایحه عبارت است از:

۱. رفع مشکل «حجیم شدن برنامه‌های مذکور با تکالیف متعدد برای دولت» در اثر

تکرار «احکامی با ماهیت دائمی بنا بر ضرورت در برنامه‌های توسعه»

۲. احصای احکام دائمی قوانین برنامه‌ها که بستر توسعه را فراهم می‌سازند، است.

۱. شیوه تنظیم لایحه: «قانونگذاری تجمیعی» یا «قانونگذاری پراکنده»

روش تنظیم این لایحه، روشی است که پیش‌تر نیز توسط دولت و مجلس مورد استفاده قرار گرفته که می‌توان آن را روش «قانونگذاری تجمیعی» یا «قانونگذاری پراکنده» نامید. براساس یکی از شقوق این روش، احکامی به قوانین متعدد در قالب یک قانون اصلاح می‌شوند یا احکامی به آن قوانین متعدد الحاق می‌شود. برای نمونه می‌توان به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و قانون الحاق موادی به «قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ با اصلاحات بعدی آن» مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ اشاره کرد؛ همچنین اخیراً قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ بر اساس این روش به تصویب رسید. دو قانون اخیرالذکر که به قوانین «تنظیم ۱ و ۲» مشهور شده‌اند،^۱ حاوی تکالیف متعدد برای نهادها و دستگاه‌های اجرایی درخصوص امور مالی، بودجه‌ای و استخدامی هستند. به همین ترتیب، در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱، مفاد متعددی از ۱۳ قانون در حوزه‌های مختلف از جمله کار، گمرک، تأمین اجتماعی و مالیات اصلاح شد. چنین قوانینی که از حیث تعداد، صرفاً یک یا دو قانون به مصوبات مجلس اضافه می‌کنند، تأثیری چشمگیر و اساسی در محتوای نظام حقوقی بر جای می‌گذارند. برای نمونه، صرفاً به‌موجب قانون تنظیم مصوب ۱۳۸۰ و الحاقی (۱) مصوب ۱۳۸۴، مشتمل بر ۱۱۴ ماده در قانون اصلی و ۶۹ ماده در قانون الحاقی (۱)، بسیاری از

۱. طبق ماده (۸۶) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، «عنوان «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴ و اصلاحات بعدی آن» به «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱)» تغییر می‌یابد».

احکام و مقررات مهم، به‌ویژه در حوزه مالی متأثر شده‌اند که باید احتمال نسخه‌ها و اصلاحات ضمنی را نیز به این تأثیرات افزود.

احکام تجمیع شده در لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور، اولاً فاقد نشانی از قانون اصلی که از آن برگزیده شده‌اند، می‌باشد؛ ثانیاً معلوم نیست مفاد پیشنهادی قرار است که کدام قانون یا قوانین را اصلاح کنند یا به کدام قانون یا قوانین الحاق شوند. بدین ترتیب، این لایحه واجد ایرادات اساسی در نحوه تنظیم دستکم به لحاظ شکلی است. بر اساس ماده (۱۳۱) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، «طرح‌ها نیز همانند لوایح، باید دارای موضوع و عنوان مشخص باشند... و همچنین دارای موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان طرح نیز باشند». همین حکم در خصوص لوایح قانون در ماده (۱۳۵) قانون مزبور مورد تصریح قرار گرفته است. بر این اساس، لازم است عنوان طرح و یا لایحه مشخص بوده و دارای موادی متناسب با عنوان باشند. عنوان لایحه موضوع این گزارش، «لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور» است و علی‌الاصول باید مواد این لایحه دارای ماهیت برنامه‌ای باشند. علاوه بر این، یکی از عناصر ذاتی ماهیت برنامه‌ای داشتن لایحه، موقت بودن احکام لایحه است؛ حال آنکه چنین خصوصیتی در این لایحه دیده نمی‌شود و بلکه به تصریح مقدمه این لایحه، «احکام دائمی برنامه‌ها» در این لایحه گردآوری شده است و این خود متناقض‌نماست؛ زیرا برنامه اصولاً باید موقتی باشد و نمی‌توان احکام برنامه را دائمی تلقی کرد.

۲. برخی نکات مهم

- می‌توان یکی از عناصر ذاتی قانون «برنامه» را «موقتی بودن» آن دانست؛ لذا حکم برنامه‌ای لزوماً و ذاتاً باید موقت باشد. همان‌طور که نباید در قوانین برنامه‌ای، حکمی با ماهیت غیربرنامه‌ای (دائمی) آورد، نباید در قوانین غیربرنامه‌ای نیز حکم برنامه‌ای آورد. در غیر این صورت، بر اساس مواد (۱۳۱) و (۱۳۵) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، چنین طرح یا لایحه‌ای که ماهیت عنوان آن با ماهیت مفادش متناسب نباشد، مخالف با آیین‌نامه داخلی مجلس بوده و بر اساس بند «د» ماده (۱۲۱) قانون مزبور، جهت تصویب نیاز به رأی دوسوم نمایندگان دارد.

- به‌طور کلی احکام این لایحه از دو حال خارج نیستند: یا ماهیت برنامه‌ای دارند که باید ضمن لایحه برنامه تقدیم مجلس شود و یا ماهیت برنامه‌ای ندارند که باید اصول قانونگذاری درخصوص آنها به این شرح رعایت شود:

اولاً، طبق مواد (۱۲۱) (بند «د») و (۱۸۳) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، اصلاح و تصویب قوانین برنامه نیاز به رأی دوسوم نمایندگان دارد. در صورتی که احکام برنامه پنجم در زمان اعتبارشان در این لایحه اصلاح شوند، باید نصاب مذکور رعایت شود و یا اینکه به صراحت، زمان اعتبار احکام این لایحه از زمان پایان اعتبار قانون برنامه پنجم اعلام شود.

ثانیاً، از آنچه گفته شد می‌توان چنین نتیجه گرفت که تبدیل لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور به قانون، به شکل‌گیری قانونی هم‌وزن قوانین برنامه توسعه پیشین منجر خواهد شد و نظام حقوقی کشور را که هم‌اکنون نیز به دلیل ناکامی در به

انجام رساندن فرآیند تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، آشفته و مبهم است، بیش از پیش مغشوش خواهد کرد. این روش قانونگذاری، به آسیب‌هایی همچون تورم قوانین و پراکندگی قانونگذاری منجر خواهد شد که آسیب‌های جدی برای تحقق حاکمیت قانون در کشور محسوب می‌شود.

با توجه به نکات پیش‌گفته، توصیه می‌شود کلیات لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور، رد شود و با در نظر گرفتن پیشنهادهای مطرح شده، مفاد لایحه مجدداً در قالب لوایح یا طرح‌های جداگانه تدوین، ارائه، بررسی و احیاناً تصویب شوند.

۳. پیشنهادها

— برای هر ماده یا مجموعه مواد انتخاب شده به‌عنوان احکامی با ویژگی دائمی، در قانون حاکم مرتبط جایابی شده و با نظر کارشناسی دستگاه‌های مربوط، در قالب لوایحی جداگانه به‌عنوان اصلاحیه یا الحاقیه به قانون مربوط، ارائه شود.

— هریک از لوایح مربوط توسط تیم کارشناسی معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست‌جمهوری، از حیث نسبت مفاد پیشنهادی با قوانین موجود (مسائل تنقیحی)، کنترل شود. با توجه به در دسترس نبودن قوانین جامعی که قرار بوده محصول فرآیند تدوین و تنقیح قوانین در کشور باشند، توجه به این راهکار، ضرورتی صدچندان دارد. در صورت عدم تحقق این ضرورت، بدیهی است که معاونت قوانین مجلس می‌تواند به‌موجب قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ به این امر اقدام کند.

— در تدوین لایحه برنامه توسعه که متعاقباً انجام خواهد شد تلاش شود لایحه مذکور

دارای حجمی حداقلی و حاوی احکامی واضح، اثربخش، سازگار با دیگر اجزای نظام حقوقی و واجد خصایص برنامه‌ای (ازجمله موقتی بودن) باشد. ضروری است قانون برنامه توسعه به قانون مختصر، اما اثربخش‌تر تبدیل شود. مرکز پژوهش‌ها در طول دوره تدوین پیش‌نویس لایحه قانون برنامه ششم توسعه و همچنین در طول دوره بررسی لایحه مذکور، تلاش خواهد کرد با در نظر داشتن ویژگی‌های یک قانون برنامه توسعه خوب، به دولت و مجلس در تدوین و تصویب چنین قانونی یاری رساند.

۴. ارزیابی احکام لایحه تنظیم برخی احکام برنامه‌های توسعه کشور

ماده (۱) - نحوه عمل دانشگاه‌ها، مراکز، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌ها، پارک‌های علم و فناوری در خصوص اعتبارات و...

۱. ماده پیشنهادی دولت

«دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌ها و پارک‌های علم و فناوری که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند، بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی به ویژه قانون محاسبات عمومی کشور، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون برگزاری مناقصات و اصلاحات و الحاقات بعدی آنها و فقط در چارچوب مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی مصوب هیئت امنا که حسب مورد به تأیید وزیران علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در مورد فرهنگستان‌ها به تأیید

رییس جمهور می‌رسد، عمل می‌نمایند.

تبصره «۱»- اعتبارات اختصاص یافته از منابع عمومی دولت به این مراکز و مؤسسات، کمک تلقی شده و بعد از پرداخت به هزینه قطعی منظور و براساس بودجه تفصیلی مصوب هیئت امنا و با مسئولیت آنها قابل هزینه است.

تبصره «۲»- هرگونه استخدام جدید و توسعه تشکیلاتی منوط به تأیید وزیران علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (حسب مورد) و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است.

تبصره «۳»- هیئت امنا با رعایت ماده (۱۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ - نمی‌تواند علاوه بر آنچه که از محل منابع عمومی برای دانشگاه‌ها و مراکز مزبور پادار می‌شود، تعهد جدیدی برای سال تصمیم‌گیری و سال‌های بعدی مصوب نماید.

تبصره «۴»- صندوق‌های رفاه دانشجویان مشمول این ماده و تبصره‌های آن می‌گردند.

تبصره «۵»- هرگونه اصلاح ساختار و مقررات مالی، اداری، معاملاتی، استخدامی و تشکیلاتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی و همچنین فرهنگستان‌های تخصصی فقط مشمول این ماده و تبصره‌های آن است.

۲. سابقه ماده پیشنهادی در نظام قانونگذاری

به لحاظ بررسی سابقه، کلیات ماده پیشنهادی در ماده (۱۰) قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ آمده است.

در خصوص تبصره «۱»: کمک تلقی شدن اعتبارات اختصاص یافته به دانشگاه‌ها و

مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی از محل اعتبارات عمومی دولت را می‌توان در قوانین دائمی نظیر قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ مجلس شورای اسلامی و قانون دیوان محاسبات مصوب ۱۳۵۲/۲/۳۱ سراغ گرفت. این حکم قانونی از سال ۱۳۸۴ در تمامی دستگاه‌های مشمول بند «الف» ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه به اجرا گذاشته شده است و این روال همچنان ادامه دارد..

در خصوص تبصره «۲»: سابقه ندارد.

در خصوص تبصره «۳»: سابقه ندارد.

در خصوص تبصره «۴»: سابقه ندارد.

در خصوص تبصره «۵»: سابقه ندارد.

۳. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

متن ماده (۱) لایحه، تکرار بخشی از بند «الف» ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ و تکرار بخشی از بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی، همراه با افزودنی‌هایی بر بندهای مذکور است. از حیث عملکردی، با ابلاغ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و قانون برنامه چهارم توسعه، به مراکز علمی و آموزشی مشمول این امکان داده شده که حسب نیاز و مبتنی بر مقتضیات نسبت به اصلاح آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، اداری و استخدامی و تشکیلاتی اقدام نمایند.

در خصوص تبصره «۱»: محتوای تبصره «۱» لایحه تکرار تبصره «ب» ماده (۲۰) قانون

برنامه پنجم است که خود برگرفته از بند «الف» ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه است.

درخصوص تبصره «۲»: این بخش از لایحه زاید بر احکام مندرج در بند «الف» ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه و بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه است که با هدف باز دارندگی دستگاه‌های مشمول از ایجاد تعهد زمان‌دار برای دولت به متن احکام مورد اشاره افزوده شده است.

درخصوص تبصره «۳»: سابقه ندارد.

درخصوص تبصره «۴»: این حکم بر اساس قانون «الحاق یک تبصره به بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه مصوب ۱۳۹۱/۵/۱۷ مجلس شورای اسلامی» به متن قانون افزوده شده و عیناً در لایحه پیشنهادی دولت تکرار شده است.

درخصوص تبصره «۵»: تبصره «۵» لایحه عیناً تکرار تبصره «۱» بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه و بند «ب» ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه است.

۴. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

نیاز به قانونگذاری دارد.

درخصوص تبصره «۳»: نیاز ندارد.

درخصوص تبصره «۴»: نیاز ندارد.

درخصوص تبصره «۵»: این تبصره بلحاظ اینکه بر مرکزیت بند «ب» ماده (۲۰) تأکید دارد، دائمی شدن آن حائز اهمیت است.

۵. اصلاحات پیشنهادی

لازم به توضیح است که در ماده (۱) لایحه دولت آن قسمت از بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه که اعضای هیئت علمی حوزه‌های ستادی وزارتین علوم، تحقیقات و

فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را در شمول آن بند قرارداد و بر ابقاء مصوبات قبلی، مادام که اصلاح نشده، تصریح کرده است، حذف شده است که به لحاظ یکپارچگی جامعه هیئت علمی حذف این بخش از بند «ب» خللی در اجرای حکم قانونی به وجود نمی آورد، اما تصریح بر لازم الاجرا بودن مصوبات و مقررات موجود تا زمانی که از سوی هیئت‌های امناء بازنگری و اصلاح و یا تجدید نظر نشده باشد، امری ضروری است. به این لحاظ پیشنهاد می‌شود بخش حذف شده به لایحه دولت اضافه شود.

در خصوص تبصره «۲»: از آنجایی که بسیاری از نیروها در قالب قراردادی جذب می‌شوند و به صورت ثابت در دانشگاه‌ها می‌مانند پیشنهاد می‌شود به جای عبارت «استخدام جدید»، عبارت «به‌کارگیری نیروی جدید»، جایگزین شود.

در خصوص تبصره «۴»: صندوق (های) رفاه دانشجویان به هیچ روی با دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی نه از حیث وظایف و مأموریت‌ها و نه از حیث کارکردها و نه به لحاظ بروندادها سنخیتی ندارند. به این لحاظ حذف تبصره «۴» پیشنهاد می‌شود.

۶. ماده نهایی (پس از اعمال اصلاحات)

دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌ها و پارک‌های علم و فناوری که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند. بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی به ویژه قانون محاسبات عمومی کشور، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون برگزاری مناقصات و اصلاحات و الحاقات بعدی آنها و فقط در چارچوب مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی،

ماده (۱) - معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی مصوب هیئت امنای که حسب مورد به تأیید وزیران علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در مورد فرهنگستان‌ها به تأیید رئیس‌جمهور می‌رسد، عمل می‌نمایند. حکم این بند شامل مصوبات، تصمیمات و آیین‌نامه‌های قبلی نیز می‌گردد و مصوبات یاد شده مادام که اصلاح نگردیده به قوت خود باقی هستند.

درخصوص تبصره «۴»: حذف شود.

و متن پیشنهادی جایگزین آن:

صندوق (های) رفاه دانشجویان و ستاد وزارتخانه‌ها و سازمان‌های وابسته که فاقد وظیفه آموزشی یا پژوهشی هستند مشمول این ماده و تبصره‌های آن نمی‌باشند.

ماده (۲) - نحوه پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و

تحقیقاتی دولتی

۱. ماده پیشنهادی دولت

«دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دولتی مجازند از ظرفیت مازاد بر سهمیه آموزش رایگان خود و یا ظرفیت‌های جدیدی که ایجاد می‌کنند، براساس قیمت تمام‌شده یا توافقی با بخش غیردولتی و با تأیید هیئت امنای در مقاطع مختلف دانشجو بپذیرند و منابع مالی دریافتی را حسب مورد پس از واریز به حساب درآمد اختصاصی منظور نمایند.

تبصره - نحوه پذیرش دانشجو در مقاطع مختلف به پیشنهاد هیئت امنای دانشگاه‌ها

و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و حسب مورد با تأیید وزارتخانه‌های ذی‌ربط و با

رعایت قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور - مصوب ۱۳۹۲- خواهد بود. در مقاطع کارشناسی ارشد و بالاتر با استفاده از ظرفیت‌های جدید از طریق امتحانات ورودی مؤسسات یادشده با در نظر گرفتن توان علمی داوطلبان با رعایت ضوابط سازمان سنجش آموزش کشور خواهد بود».

۲. سابقه ماده پیشنهادی در نظام قانونگذاری

سابقه ندارد.

۳. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

محتوای ماده (۲) تکرار بند «ج» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه است، با این استثناء که در قسمت اخیر ماده عبارت «واریز به خزانه کل» به «واریز» تقلیل یافته است. و تبصره برگرفته از تبصره «۵» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه است که نحوه پذیرش دانشجوی موضوع ماده (۲) را مشخص می‌کند.

۴. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

نیاز دارد.

۵. اصلاحات پیشنهادی

این حکم قانونی موجبی برای تنوع بخشی به منابع تأمین درآمد برای دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی است و از جهت اینکه می‌تواند به تقلیل فشار بر بودجه عمومی دولت بینجامد، تداوم آن موجه می‌نماید. در همین ارتباط مشخص شدن حساب مورد نظر برای واریز وجوه مذکور ضروری است.

در خصوص تبصره: وجود این حکم قانونی از آن حیث که پذیرش دانشجو با دریافت

شهریه و مازاد بر سهمیه آموزش رایگان انجام می‌شود ضروری است. اصلاح قسمت اخیر

متن تبصره از طریق جایگزینی عبارت «حسب مورد با رعایت ضوابط وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» با عبارت «با رعایت ضوابط سازمان سنجش آموزش کشور» پیشنهاد می‌شود.

۶. ماده نهایی (پس از اعمال اصلاحات)

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دولتی مجازند از ظرفیت مازاد بر سهمیه آموزش رایگان خود و یا ظرفیت‌های جدیدی که ایجاد می‌کنند، بر اساس قیمت تمام شده یا توافقی با بخش غیردولتی و با تأیید هیئت امنای در مقاطع مختلف دانشجو بپذیرند و منابع مالی دریافتی را حسب مورد پس از واریز خزانه کل به حساب درآمد اختصاصی منظور نمایند.

تبصره - نحوه پذیرش در مقاطع مختلف به پیشنهاد هیئت امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و حسب مورد با تأیید وزارتخانه‌های ذیربط و با رعایت قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور - مصوب ۱۳۹۲- خواهد بود. در مقاطع کارشناسی ارشد و بالاتر با استفاده از ظرفیت‌های جدید از طریق امتحانات ورودی مؤسسات یاد شده با در نظر گرفتن توان علمی داوطلبان با رعایت ضوابط وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

ماده (۳) - نحوه عمل دانشگاه‌های کشور در مناطق آزاد تجاری صنعتی

۱. ماده پیشنهادی دولت

«دانشگاه‌های کشور، حسب مورد به تشخیص وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تصویب شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های

مربوط، می‌توانند نسبت به تأسیس شعب در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و نیز در خارج از کشور به صورت خودگردان و با دریافت شهریه از داوطلبان اقدام کنند.

تبصره «۱»- پذیرش دانشجو در شعب دانشگاه‌ها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، خارج از آزمون سراسری انجام خواهد شد. ضوابط پذیرش دانشجو برای دوره کارشناسی توسط شورای سنجش و پذیرش دانشجو موضوع ماده (۲) قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور - مصوب ۱۳۹۲- و برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی با پیشنهاد دانشگاه‌ها و حسب مورد با تأیید یکی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌شود.

تبصره «۲»- دانشجویان ایرانی شعب مناطق آزاد تجاری - صنعتی، همانند سایر دانشجویان از معافیت تحصیلی برخوردار خواهند بود.

۲. سابقه ماده پیشنهادی در نظام قانونگذاری

سابقه ندارد.

۳. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

ماده (۳) لایحه تکرار بند ی ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه است، که به تأسیس شعب دانشگاه‌ها در مناطق آزاد و خارج از کشور توجه دارد. و تبصره «۱» برگرفته از تبصره «۱» بند ک ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه است که نحوه پذیرش دانشجو در شعب موضوع ماده را مشخص می‌سازد. واگذاری اختیار نحوه پذیرش دانشجو به دانشگاه‌های پذیرنده موضوع محوری این حکم قانونی است که می‌تواند زمینه را برای جذب و پذیرش دانشجوی خارجی به شعب مذکور فراهم سازد و تبصره «۲» منطبق با مفاد تبصره بند «ک» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه است که اعطای معافیت

تحصیلی دانشجویان شعب دانشگاهی مستقر در مناطق آزاد را مجاز می‌شمارد.

۴. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

نیاز به قانون گذاری دارد و درخصوص تبصره «۲» این حکم قانونی می‌تواند بخصوص به فراهم آوردن زمینه جذب داوطلبان ایرانی برای تحصیل در شعب دانشگاهی مذکور کمک کند و از ضرورتی اجتناب ناپذیر برخوردار است.

۵. اصلاحات پیشنهادی

به لحاظ سابقه تأسیس شعب دانشگاه‌ها در نقاط مختلف کشور از جمله اختیارات شورای گسترش آموزش عالی است و با این همه آنچه که در حکم مورد اشاره جدید می‌نماید اجازه تأسیس شعبه در خارج از کشور و دریافت شهریه از داوطلبان است.

ماده (۴) - ایجاد صندوق‌های بازنشستگی تعاونی و خصوصی

۱. ماده پیشنهادی دولت

«صندوق‌های بازنشستگی تعاونی و خصوصی با رعایت تضمین حقوق بیمه‌شدگان و بازنشستگان تحت پوشش صندوق مربوط منوط به پوشش تعهدات آینده توسط مؤسسان و تحت نظارت هیئت امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و براساس آیین‌نامه‌هایی که ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد ایجاد گردد.

تبصره - فعالیت اینگونه صندوق‌ها در لایه بیمه‌های مکمل و در قالب نظام تأمین

اجتماعی چند لایه خواهد بود».

۲. سابقه ماده پیشنهادی در نظام قانونگذاری

سابقه ندارد.

۳. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

بند «الف» ماده (۲۸) قانون برنامه پنجم:

«به منظور فراهم نمودن شرایط رقابتی و افزایش کارآمدی بیمه‌های اجتماعی و جلوگیری از ایجاد هرگونه انحصار یا امتیاز ویژه برای صندوق‌های بازنشستگی اعم از خصوصی، عمومی، تعاونی و یا دولتی اجازه داده می‌شود صندوق‌های بازنشستگی خصوصی با رعایت تضمین حقوق بیمه‌شدگان و بازنشستگان صندوق مربوطه حداقل به مدت ده سال بر اساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد ایجاد گردد».

۴. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

در این جا ذکر سه نکته لازم به نظر می‌رسد:

نکته اول مربوط به هدف انحصار در بخش عمومی است که می‌بایست افزایش منافع عمومی باشد و نه الزاماً سود انحصارگر؛ با این وجود نمی‌توان به روشنی گفت که صندوق‌های بازنشستگی فعلی صرفاً در پی افزایش منافع عمومی هستند. دلایل این امر از یکسو سرمایه‌گذاری‌های ناموفق و از سوی دیگر وابستگی بیش از حد متعارف به بودجه عمومی این صندوق‌هاست. این مسئله با اصل منافع عمومی می‌تواند در تضاد باشد.

نکته دوم مسئله واگذاری خدمات عمومی به بخش خصوصی است که فلسفه شکل‌گیری این بخش ذاتاً با سود گر خورده است. بنابراین یک صندوق خصوصی جهت اداره و تداوم خود قطعاً در پی مشتریان کم‌ریسک و پر درآمد است. در این جا نقش آیین‌نامه اهمیت به‌سزایی می‌یابد تا بتواند افتراق بین این صندوق‌ها با بیمه‌های تجاری که با هدف

سودآوری تأسیس می‌شوند ایجاد نماید. اما در ماده پیشنهادی الزامات مربوطه برای این موضوع به عنوان اصولی راهنما برای نگارندگان آیین نامه گنجانده نشده است. نکته سوم اینکه وضع چنین قانونی چه آثاری بر تعدیل اجتماعی و توزیع سرمایه دارد؟ در مجموع این ماده می‌تواند نقاط منفی و مثبتی زیادی در خود داشته باشد که این موارد تلویحاً موکول به آیین نامه شده است.

۵. اصلاحات پیشنهادی

این ماده با انجام مطالعه و پیوست پژوهشی متقن و تأیید علمی کارشناسان و نیز نگارش آیین نامه‌ای که بتواند منافع همه اقشار را تأمین نماید، قابل پذیرش است و شایسته است که این ماده با ماده (۶) ادغام گردد.

ماده (۵) - بیمه نامه مسافرتی کلیه اتباع خارجی مقیم کشور

۱. ماده پیشنهادی دولت

«کلیه اتباع خارجی مقیم کشور موظف به دارا بودن بیمه نامه مسافرتی برای پوشش هزینه های ناشی از حوادث و بیماری های احتمالی در مدت اقامت در ایران می باشند. تعیین میزان تعرفه مطابق مقررات برعهده بیمه مرکزی ایران است که به تأیید شورای عالی بیمه می رسد».

۲. سابقه ماده پیشنهادی در نظام قانونگذاری

آیین نامه بیمه مسافرتی اتباع خارجی مصوب ۱۳۹۱/۸/۳۰

۳. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه های قبلی و عملکرد آن

ماده (۹۱) قانون برنامه چهارم توسعه:

به منظور افزایش اثربخش نظام ارائه خدمات سلامت در کشور و تقویت و توسعه نظام بیمه خدمات درمانی، اقدام‌های ذیل انجام خواهد شد:

د) کلیه اتباع خارجی مقیم کشور موظف به دارا بودن بیمه‌نامه برای پوشش حوادث و بیماری‌های احتمالی در مدت اقامت در ایران می‌باشند.

۴. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

اگرچه در این ماده و نیز ماده (۹۱) قانون برنامه چهارم توسعه از عبارت «اتباع خارجی مقیم» نام برده شده است؛ اما مشاهده می‌شود که در آیین‌نامه اجرایی ماده (۹۱) قانون برنامه چهارم مدت اقامت حداکثر ۹۲ روز در نظر گرفته شده است. بنابراین عملاً افرادی که در داخل کشور اقامت دائم دارند نظیر کارگران افغانستانی، از هیچ‌گونه مزایای بیمه‌ای در حوزه سلامت برخوردار نیستند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود که متن به‌نحوی تغییر کند که اتباع خارجی مقیم ایران نظیر دانشجویان و کارگران خارجی با مدت اقامت زیاد را نیز دربرگیرد.

ماده (۶) - اجازه به صندوق‌های بیمه اجتماعی جهت افتتاح حساب‌های انفرادی شخصی برای بیمه تکمیلی بازنشستگی

۱. ماده پیشنهادی دولت

«به منظور برقراری بیمه تکمیلی بازنشستگی، صندوق‌های بیمه اجتماعی مجازند نسبت به افتتاح حساب‌های انفرادی شخصی جهت بیمه‌شدگان با مشارکت فرد بیمه‌شده اقدام نمایند».

۲. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

بند «ه» ماده (۲۸) قانون برنامه پنجم توسعه

«به منظور برقراری بیمه تکمیلی بازنشستگی، صندوق‌های بیمه اجتماعی مجازند نسبت به افتتاح حساب‌های انفرادی خصوصی جهت بیمه‌شدگان با مشارکت فرد بیمه‌شده اقدام نمایند».

۳. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

این ماده می‌تواند با ماده (۴) همپوشانی‌هایی داشته باشد. به این ترتیب که در ماده (۴) هم بحث بیمه تکمیلی بازنشستگی است.

یک نکته مهم این است که در این ماده تلویحاً به صندوق‌های بیمه اجتماعی غیرخصوصی نظیر تأمین اجتماعی اجازه داده شده که وارد بازار بیمه‌های تکمیلی بازنشستگی شوند. باتوجه به این که ورود صندوق‌های بزرگ بیمه پایه به بازار بیمه تکمیلی بازنشستگی می‌تواند به انحصار در این بازار به‌نفع صندوق‌های بزرگ بینجامد از این‌رو باید در ورود آنان به بیمه تکمیلی بازنشستگی ملاحظات کافی صورت گیرد.

۴. اصلاحات پیشنهادی

به‌صورت تبصره با ماده (۴) ادغام شود.

۵. ماده نهایی (پس از اعمال اصلاحات)

تبصره- به منظور برقراری بیمه تکمیلی بازنشستگی، صندوق‌های بیمه اجتماعی تعاونی و خصوصی مجازند نسبت به افتتاح حساب‌های انفرادی شخصی جهت بیمه‌شدگان با مشارکت فرد بیمه‌شده اقدام نمایند.

ماده (۷) - شمول کارکنان تحت پوشش صندوق‌های بازنشستگی بعد از انتقال، اخراج، استعفا و...

۱. ماده پیشنهادی دولت

«کارکنان تحت پوشش صندوق‌های بازنشستگی می‌توانند در صورت انتقال به سایر دستگاه‌ها یا بازخریدی، اخراج، استعفا و استفاده از مرخصی بدون حقوق بدون محدودیت زمان کماکان مشمول صندوق بازنشستگی خود باشند. در این صورت حق بیمه سهم بیمه‌شده و کارفرما به استثنای افراد منتقل شده به عهده بیمه شده است».

۲. سابقه ماده پیشنهادی در نظام قانونگذاری

- قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی مصوب ۱۳۶۵/۳/۲۷
- قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی مصوب ۱۳۶۶/۱۰/۲۷
- آیین‌نامه نحوه تغییر صندوق و نقل و انتقال حق بیمه و سوابق بیمه‌ای بین صندوق‌های بیمه‌ای مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۲۱

۳. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

- قانون برنامه سوم: ماده (۴۲)
- قانون برنامه چهارم: بند «الف» ماده (۱۴۷)
- قانون برنامه پنجم: بند «ب» ماده (۲۸)

۴. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

نیاز به قانون گذاری در این زمینه وجود ندارد

۵. اصلاحات پیشنهادی

بهرتر است که از ضوابط کلی نقل و انتقال تبعیت شود.

بنابراین پیشنهاد می‌شود کامل ماده پیشنهادی حذف شود.

ماده (۸) - تشکیل شورای عالی سلامت، امنیت غذایی

۱. ماده پیشنهادی دولت

«شورای عالی سلامت و امنیت غذایی با وظایف زیر تشکیل می‌گردد:

الف) سیاستگذاری برای پیشبرد سلامت و امنیت غذایی

ب) بررسی و تصویب برنامه‌ها و تدابیر بخشی و فرابخشی در اجرای سیاست‌های

ناظر بر سلامت و امنیت غذایی

ج) تعیین و پایش شاخص‌های اساسی سلامت و امنیت غذایی

د) تصویب استانداردهای ملی پیوست سلامت برای طرح‌های بزرگ توسعه‌ای

ه) تصویب برنامه اجرایی سامانه «خدمات جامع و همگانی سلامت و امنیت غذایی»

و) تصویب سازوکارهای نظارتی و رسیدگی به گزارش‌های نظارتی

ز) ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی مربوط

آیین‌نامه اجرایی این ماده مشتمل بر ترکیب اعضای شورا، تشکیلات و شرح وظایف

تفصیلی با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت بهداشت، درمان

و آموزش پزشکی تهیه و حداکثر ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به

تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

۲. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

ماده (۸۴) قانون برنامه چهارم و بند «الف» ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم این شورا طی

برنامه چهارم تشکیل و جلسات سالیانه خود را برگزار کرد. طی برنامه پنجم نیز به فعالیت

خود ادامه داد.

۳. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

این شورا تشکیل شده است و در حال حاضر جلسات سالانه خود را نیز برگزار می‌کند و ضرورتی برای دائمی کردن ندارد. مگر اینکه برای پیشگیری از تهدیدهای احتمالی این شورا ضرورت قانونی کردن ماهیت آن احساس شود.

۴. اصلاحات پیشنهادی

مورد تأیید است.

ماده (۹) – ممنوعیت عقد قرارداد در پرداخت مزاد بر تعرفه تعیین شده برای خدمات ذکر شده‌ای بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکت‌ها بیمه تجاری، سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی

۱. ماده پیشنهادی دولت

«عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مزاد بر تعرفه تعیین‌شده برای آن دسته از خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی که در بسته بیمه پایه سلامت اعلام خواهد شد توسط شرکت‌های بیمه تجاری و سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان ممنوع است. پرداخت حق سرانه بیمه تکمیلی بر عهده افراد بیمه‌شده است. منظور از بیمه تکمیلی فهرست خدماتی است که در تعهد بیمه پایه سلامت نیست».

۲. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

قانون برنامه پنجم: تبصره «۵» ماده (۳۸) و اجرایی نشده است. در حال حاضر تمام بانک‌ها، برخی نهادها از جمله شهرداری و حتی مجلس دارای پوشش درمانی مکمل است.

۳. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

پایین آمدن میزان پرداخت از جیب (out of pocket) در جامعه مستلزم پوشش بیمه‌ای کامل و همچنین منطقی شدن نرخ خدمات بهداشتی و درمانی است. در این رابطه بیمه‌های پایه و تکمیلی بخش‌های مجزایی از هزینه‌های مزبور را پوشش می‌دهند که نباید این پوشش‌ها همپوشانی داشته باشند، ماده مورد بحث این مطلب را بیان می‌کند. نکته قابل ذکر این است که در این موضوع بحث نظارت به کلی نادیده گرفته شده است. به گونه‌ای که آثار گرانفروشی پاره‌ای از ارائه‌کنندگان خدمت به بیمه شده منتقل می‌شود درحالی‌که وی وظیفه قانونی و شهروندی خود را درخصوص بیمه شدن و پرداخت هزینه‌های آن‌ها به نحو اکمل انجام داده است و در راستای برقراری عدالت در دسترسی به خدمات است.

۴. اصلاحات پیشنهادی

ماده پیشنهادی دولت مورد تأیید است و البته اضافه شدن یک تبصره به آن: «مراجع قانونی موظفند مطابق قانون ارائه‌کننده خدمتی که اقدام به نقض قانون کرده را مورد بازخواست و مبلغ خارج از تعرفه و جریمه ناشی از آن را دریافت کند».

ماده (۱۰) - تکلیف شورای عالی بیمه سلامت به بازنگری ارزش نسبی و تعیین تعرفه خدمات سلامت قبل از تصویب بودجه سال بعد در هیئت وزیران

۱. ماده پیشنهادی دولت

شورای عالی بیمه سلامت کشور مکلف است هر ساله قبل از تصویب بودجه سال بعد در هیئت وزیران نسبت به بازنگری ارزش نسبی و تعیین تعرفه خدمات سلامت برای کلیه ارائه‌دهندگان خدمات بهداشت، درمان و تشخیص در کشور اعم از دولتی و غیردولتی و

خصوصی با رعایت اصل تعادل منابع و مصارف و قیمت واقعی در جهت تقویت رفتارهای مناسب بهداشتی، درمانی و مبانی محاسباتی واحد و یکسان در شرایط رقابتی و بر اساس بند «۸» ماده (۱) و مواد (۸) و (۹) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور - مصوب ۱۳۷۳- اقدام و مراتب را پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، قبل از پایان هر سال برای سال بعد جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

۲. سابقه ماده پیشنهادی در نظام قانونگذاری

ماده (۲) قانون بیمه خدمات درمانی و ماده (۱۰) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی

۳. سابقه ماده پیشنهادی در برنامه‌های قبلی و عملکرد آن

قانون برنامه پنجم توسعه: بند «ه» ماده (۳۸) و تبصره «۳» ماده (۳۸) قانون برنامه پنجم

۴. نیاز یا عدم نیاز به قانونگذاری

باتوجه به مشکلاتی که درخصوص تعرفه‌گذاری خدمات سلامت بین دستگاه‌ها به‌وجود آمده است، تعریف چنین مرجعی لازم و ضروری به‌نظر می‌رسد و ضرورت دائمی شدن دارد.

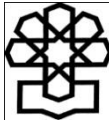
۵. اصلاحات پیشنهادی

ضرورت دارد ابتدا هویت آن به تصویب مجلس برسد و ترکیب اعضای آن مشخص شود سپس در مورد وظایف آن تعیین تکلیف شود، مورد تأیید است.

۶. ماده نهایی (پس از اعمال اصلاحات)

با تغییر نام شورای عالی بیمه خدمات درمانی به شورای عالی بیمه سلامت کشور، ترکیب اعضا، وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های این شورا و دبیرخانه آن به پیشنهاد معاونت پس از تصویب هیئت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

تبصره: ماده پیشنهاد شده توسط دولت.

شماره مسلسل: ۱-۱۴۵۶۸

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور» ۱. ماده (۱) تا (۱۰)

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه توسعه و برنامه‌ریزی)

تدوین‌کننده: ایمان تهرانی

مدیر مطالعه: علی اخوان بهبهانی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اقتصادی

تهیه‌کنندگان: دفتر مطالعات اجتماعی: علی اخوان بهبهانی، سیدمحمد موسوی خطاط،

احمد داورى، احمد خدادادی، مریم رهبری

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. برنامه ششم توسعه

۲. دانشگاه‌ها، مراکز، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۹۴/۸/۱۷

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۴/۹/۱۶

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۹/۱۷